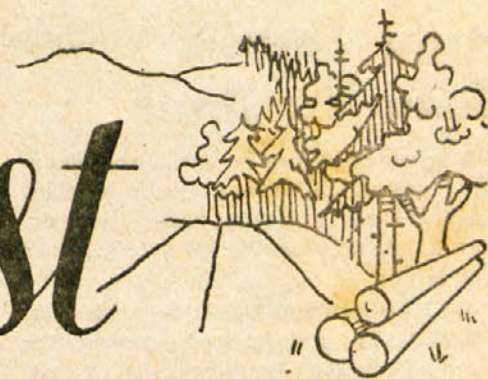

01951/481

Dolenjski list

GLASILO OSVobodilNE FRONTE OKRAJEV ČRNOMELJ, NOVO MESTO IN TREBNJE

LETO I. — STEV. 1

NOVO MESTO, 17. februarja 1950

Izhaja tedensko

Srečno pot

Silen tempo graditve socializma v naši domovini je tudi v dolenjskih okrajih prikladal v življenje novi glasilo borbene in delovne Osvobodilne fronte. Stara tradicija izdavanja časopisa v Novem mestu je zopet oživela. Oživela z novimi pobudami na podlagi pridobitev narodnoosvobodilne borbe in ljudske revolucije. Strnjeni v enotni, borbeni Osvobodilni fronti in ostalih množičnih organizacijah bomo izdajali Dolenjski list. Vsi čutimo, da nam manjka ono, s čimer bi pokazali svetu kaj delamo, kako živimo in kaj ustvarjamo, da bi povedali, da dolenjski človek ni več zaostal tam daleč nekje za drugimi. Krepko in tidno si utira pot v novi svet, v novo življenje, v socializem. Naš gozd je nezcrpen vir narodnega bogastva in ustvarja trdno podlago industriji, naša zemlja daje vsako leto kruha in novih moči delovnemu človeku v tovami, da ustvarja orodje in stroje za mehanizacijo kmetijstva. Kakor so naše žuljave roke krepko prijele za puško v narodnoosvobodilni borbi in ljudski vstaji za boljše in lepše življenje, tako tudi sedaj krepko vihtimo sekire, motike, kose in vodimo plug za boljše življenje, za lepšo bodočnost mladega rodu.

Naša pot v socializem je nova, hoditi moramo po neizhojenih stezah in treba je mnogo razmišljanja, mnogo pametnih preudarkov in zdravih domislic. Dom je postavljen, treba ga je znotraj urediti in si napraviti udobnega. Za tako delo je potreben posvet in nasvet, skratka potreben je svetovalec.

Tak svetovalec hoče in mora postati naš Dolenjski list. V njem bomo prikazovali točno, nepristransko naše življenje, naše delo in napake. Skrbeli bomo, da bo tak, da bo bralec v njem videl sebe kakor v zrcalu. Nobenih pregrad, nič zaves, nobenih vrat, vse kakor na dlani.

Osnovna panoga našega gospodarstva je kmetijstvo. Zato bomo tem vprašanjem v našem listu posvečali največ pozornosti. Vendar ne bomo razpravljali o onem starem liberalnem gospodarjenju iz kapitalističnega sistema, ki je privedlo našo kmetijo do poloma in do razkosanja kmečke zemlje, ampak bomo prikazovali uspehe skupnega združnega kmetijskega gospodarjenja. Kje in na kakšen način bomo izboljšali donosnost zemlje, kje in kako bomo dvignili živinorejo, kam usmerili gospodarjenje, da si bomo ustvarili boljše in lepše življenje.

Včasih so dejali, da je možno samo v mestih komunalno gospodarjenje, vas naj ostane tam, kjer je. O, ne prijatelji, tudi na vasi je potrebna in celonujno potrebna ta dejavnost, če hočemo zadostiti potrebam delovnega človeka! Tudi domačo in uslužnostno obrt je treba zbuditi in jo spraviti v tek in

Ljudstvu in množičnim organizacijam okraja Trebnje

Z izidom dolenjskega lokalnega časopisa ima ljudstvo trebanjskega okraja nove možnosti za čim širše udeleževanje pri graditvi socializma in ljudske oblasti. Lokalni časopis naj sprejmejo delovne množice trebanjskega okraja resnično za svoj časopis, ki naj zbliža vsakdanje življenje in delovne zmage našega ljudstva pri izvrševanju planskih nalog za čimprejšnjo izpolnitev prve petletke.

Časopis naj zajame sleherno vas in sleherno družino v okraju. Ljudstvo naj seznanja z razvojem našega okraja, ljudstvo pa naj tudi dopisuje v časopis o vsakodnevnih vprašanjih. Delavci v podjetjih naj pišejo o uspehih in pomanjkljivostih, o udarništvu, novatorstvu, odpravi napak itd. Socialistični sektor v kmetijstvu, državna posestva, kmečke obdelovalne zadruge in združne ekonomije naj prikažejo socialistično obdelavo zemlje, visoke hektarske donose, brigadno skupinsko obdelavo zemlje itd. Tako bo postal časopis priljubljen našemu delovnemu kmetu in delavcu v podjetju. Množične organizacije naj pišejo o uspehih svojega dela in pomanjkljivostih v organizacijah, ker je tako bomo po eni strani utrdili in izboljšali delo organizacij, po drugi strani pa vsebinsko izboljšali vsako številko časopisa.

Osvobodilna fronta kot vodina organizacija množičnih organizacij v trebanjskem okraju je odigrala v tretjem letu prve petletke važno vlogo pri graditvi socializma, vendar pa so se še pojavljale pomanjkljivosti v nekaterih organizacijah, ki svojih nalog niso jemale resno. Zato moramo vse slabosti v delu organizacij v bodoče odpraviti. Politično delo v našem okraju, ki je izrazito agraren, je zato toliko večja naloga Fronte.

Krajevne organizacije OF so sprejele za leto 1950 veliko važnih in odgovornih nalog. Na svojih sestankih so potrdile plan za leto 1950, ki izkazuje tisoče ur prostovoljnega dela. S tem bo dan nov,

pogon. Vse to bo spremljal naš list in nakazoval pota in naloge, ki se stavljajo pred nas.

Pri vsem tem pa moramo skrbeti za politično in ideološko vzgojo ljudstva, za dvig njegove kulturne ravni, da se bo zavestno vključilo v to veliko borbo za izgradnjo socializma, za izboljšanje življenjskih prilik vseh narodov Jugoslavije. Star pregovor: čim več znaš, bolje živiš, mora postati naše geslo in naš smoter.

In kritika? Že Levstik je dejal: »Več kritike! Mi, ki živimo v resnično demokratski državi, moramo ta klic še podesetoriti. Da, več kritike, in to pravične in dosledne kritike! Le s kritiko bomo dosegli izboljšanje. Vse na-

ogromen doprinos skupnosti za dvig življenjskega standarda delovnega ljudstva, na drugi strani pa se bo dvignila lokalna in komunalna dejavnost na vasi.

Krajevni ljudski odbori, ki so vodniki lokalne in komunalne dejavnosti, naj v bodoče posvete čim več pozornosti razvoju krajevnih podjetij, množične organizacije pa jim bodo pri tem pomagale.

Važno je, da plani, ki so jih sprejele organizacije, ne bodo ostali samo na papirju. Če bodo znali odbori organizacij zainteresirati svoje članstvo za izpolnjevanje planov, bo delo uspešno in bodo ob koncu leta lahko zabeležili še

Več prepričevanja v naše politično delo!

Pregled uspehov minulega leta nam je tudi v novomeškem okraju potrdil, da smo na poti v socializem napravili dober korak naprej. V političnem, gospodarskem in kulturnoprosvetnem življenju okraja so organizacije Osvobodilne fronte prispevale pomemben delež. Ko pa ugotavljamo napredek v delu osnovnih frontnih organizacij, ki je očiten, posebno ako ga primerjamo s stanjem v letu 1948. in prej, se moramo ustaviti tudi pri naših pomanjkljivostih in slabostih.

Naloge, ki jih ima OF pri izpolnjevanju petletnega plana, so frontne organizacije v okraju reševale različno. Tam, kjer so domači aktivisti poznali tekoče naloge in so jih obrazložili ljudstvu ter sproti pojasnjevali pomen borbe za socializem, so bili uspehi dobri. To se je pokazalo posebno v mesecu gozdarstva, pri odkupu žita, v dobrem delu nekaterih krajevnih organizacij AFŽ, LMS, ZB itd. Žal pa je bilo na splošno delo naših aktivistov še vedno kampanjsko in prakticistično. To se pravi, da smo v političnem in gospodarskem delu naloge reševali tako, da smo se od časa do časa zaletavali iz mesta na vas in reševali pri tem na-

še delo, vse naše napake, sploh vse naše življenje mora priti pred javno razpravljanje. Na ta način se bomo mnogo naučili in popravljali naše delo in naš odnos do veličastnih naporov, ki jih delovno ljudstvo vsak dan vloga za izboljšanje življenjskih prilik.

Srečno pot, dragi Dolenjski list! Naj pride s teboj v vsako dolenjsko hišo zadovoljstvo, naj te ljudje z veseljem prebirajo in iščejo v tebi novih potov in novih pobud za delo in ustvarjanje! Prinesi v vsako hišo novega življenja in novih pobud za naš gospodarski napredek, za socialistično preobrazbo vasi in miselno prevzgojo našega ljudstva.

UREDNIŠTVO.

večje uspehe. Okrajni odbor Osvobodilne fronte bo nudil vsestransko pomoč krajevnim in vaškim organizacijam, predvsem pa z nasveti. Dolžnost odborov je, da se nenehno borijo za razširitev in učvrstitev organizacij na vasi, po drugi strani pa naj bodo organizacije neutrudna gonilna sila aktivnega dela in ustvarjanja delovnega ljudstva.

V borbi za izgradnjo socializma na vasi naj sleherni zavedni državljani, predvsem pa član organizacij Osvobodilne fronte, častno izpolnjuje svoje naloge. Ljudstvu na vasi, katerega vodijo organizacije OF, je potrebno dajati smernice za delo. Pripravljeno in zavedno je, da jih bo izpolnilo.

Ko bo lokalni časopis obravnaval vse dobre in slabe strani našega dela, naj zajame v našem okraju čim širši krog činiteljev.

važno le po eno, trenutno najbolj pereče vprašanje. Še slabše pa je pri tem dejstvo, da so mnogi aktivisti zaradi takega načina dela pozabili na najvažnejše načelo v političnem delu — na metodo (način) pojasnjevanja in prepričevanja ljudstva. Z drugimi besedami: s pisarniškimimi ukrepi kot n. pr.

Franc Siska, Trebnje

s pošiljanjem raznih »obveznih vabil« in čudnih »pozivov« so hoteli izpolniti naloge, ki so bile pred njimi. Seveda so bili na tak način doseženi »uspehi« kratkotrajni, posledice takega dela pa več kot samo škodljive.

Primer dveh aktivistov, ki sta si lani na množičnih sestankih okoli Škocjana, Dobruške vasi, Bele cerkve, Ločne in v drugih krajih zapisovala v beležnice imena ljudi, ki so želeli pojasnil na razna vprašanja, namesto da bi jim odgovarjala, je značilen, kako daleč je pripeljalo nekatere aktiviste zapostavljanje metode prepričevanja.

Ker tudi krajevni in vaški odbori OF v mnogih krajih še niso dovolj utrjeni in seznanjeni s svojim delom, ponekod pa so docela nedelavni, se je tudi v teh šestokrat pozabljalo, da je metoda pre-

Maršal Tito

Vida Tomšič kandidati črnomeljskega, novomeškega in trebanjskega okraja Jože Borštnar

V minulem tednu so razširjeni plenumi Osvobodilne fronte naših okrajev predložili zborovalcem naslednje predloge kandidatov za Zvezni svet Ljudske skupščine:

V OKRAJU ČRNOMELJ: tovariša maršala TITA, za njegovega namestnika pa polkovnika Jugoslovanske armade in člana Glavnega odbora OF FRANCA HOČEVARJA;

V OKRAJU NOVO MESTO: tovarišico VIDO TOMŠIČ, člana CK KPJ in predsednico AFŽ Jugoslavije, za njegovega namestnika pa polkovnika Jugoslovanske armade in člana CK KPS NIKA ŠILIH;

V OKRAJU TREBNJE: tovariša JOŽETA BORŠTNARJA, ministra za trgovino in preskrbo vlade LRS in člana CK KPS, za njegovega namestnika pa JANEZA LESJAKA, sekretarja OK KPS in predsednika Okrajnega ljudskega odbora Grosuplje.

Ljudstvo naših okrajev pozna kandidate, katere bo volilo 26. marca 1950 v vrhovni predstavniški organ državne oblasti, v Ljudsko skupščino FLRJ. V času stare Jugoslavije so se borili za pravice delovnih ljudi, v narodnoosvobodilni borbi so nas pripeljali po poti zmag v svobodo, danes pa so med prvimi borci za izgradnjo socializma, za lepše in srečnejše življenje.

Neodvisnost in svoboda naše socialistične domovine ter njena varnost, sreča in napredek naših narodov so odvisni od naših lastnih naporov. Čakajo nas še mnoge velike naloge na vseh področjih socialistične graditve naše države. Kljub prizadevanju naših nasprotnikov na zapadu in vzhodu, da bi zavrlj hitro rast naše mlade socialistične države, so naši uspehi vedno večji.

Ljudska fronta, naša vseljudska politična organizacija, v kateri so pod vodstvom Komunistične partije in tovariša Tita zbrani milijoni delovnih mož, žena in mladine, nas poziva, da tudi na teh volitvah, kakor na vseh dosedanjih, oddamo svoje glasove za kandidate Ljudske fronte.

S tem, da bomo glasovali za naše najboljše borce socialistične fronte, bomo glasovali za našo ljubljeno domovino, za njen nadaljnji napredek in razcvet, dokazali bomo vsemu svetu, da je enotnost naših narodov nerazrušljiva. Do-

pričevanja edini način za zavestno razgibanje, če hočemo delovnega človeka razgibati, razviti v njem požrtvovalnost in uspešno delavnost množic.

Metoda prepričevanja je bila preizkušena že v času narodnoosvobodilne borbe. Milijoni ur prostovoljnega dela za obnovo države po osvoboditvi, ogromni uspehi ljudstva v borbi za prvo petletko, stopnjevanj napor pri premagovanju tudi najtežjih, nepričakovanih ovir pri graditvi socializma zaradi zahrbtnega izdajstva informbirojevskih držav nad narodi Jugoslavije, veličastno delo, ki ga danes ustvarja s svojimi rokami nov človek Titove Jugoslavije: vse to je plod zavesti ljudskih množic. To zavest in zaupanje v zmago je vsadila ljudskim množicam v srce Komunistična partija Jugoslavije in Ljudska fronta prav s prepričevanjem in neprestanim pojasnjevanjem nalog, ki so še pred nami. Na to pa smo aktivisti v okraju lani dostikrat pozabljali.

Napako je treba nemudoma popraviti, v delo krajevnih in vaških odborov OF, na množične sestanke, zbere volilcev, v naše vsakodnevno politično delo je treba

kazali bomo vsemu svetu, da je naša borba za socializem neomajna in da ni težav, ki bi nas mogle odvrniti s poti, po kateri nas vodi Komunistična partija Jugoslavije s tovarišem Titom na čelu. Članj Osvobodilne fronte okrajev Črnomelj, Novo mesto in Trebnje!

Poslužujmo se našega časopisa

V času narodnoosvobodilne borbe smo imeli v Beli Krajini osvobojeno ozemlje. Na njem je izhajalo precejšnje število časopisov, ki so nas temeljito seznanjali z vsem, karkoli se je dogodilo doma in po svetu. Dajali so nam smer, kako in na kakšen način se moramo boriti in na kakšen način delati, da bomo premagali okupatorja in kapitalistične izkoriščevalce. Ti listi in časopisi so ogromno pripomogli, da je Bela Krajina ostala osvobodeno ozemlje. Če bi teh časopisov ne imeli, bi prav gotovo teže izvedli našo borbo. Partizanski tisk je bil učinkovito orožje v rokah našega ljudstva.

Spet bo začel izhajati tak časopis. Precej kasno, vendar ne prekasno, da nas ne bi mogel več voditi v borbi za izpolnitev našega dela. Ta časopis nam

Dobri ljudski odbori so ponos ljudstva

Krajevni ljudski odbori novomeškega okraja so z izvolitvijo novih odborov v zelo odločilnem razdobju. To obdobje pomeni v gospodarskem in upravnem delu krajevnih ljudskih odborov prelom in mogočen vzpon v graditvi in demokratizaciji organov ljudske oblasti.

Dejstvo, da imamo nov zakon o ljudskih odborih in da je vsa pozornost posvečena utrditvi in ureditvi osnovnih organov ljudske oblasti, je naletelo pri samih volitvah, na prvih zasedanjih in prvih sejah krajevnih ljudskih odborov na močan odmev.

Ljudski odbori se borijo, da bi zaostri-li čut za pravilno in hitro opravljanje oblastvenih poslov, poglobljajo odgovornost slehernega odbornika pri izvajanju nalog. Zdaj odstranjujejo dosedanje prakso, ko sta v večini primerov opravljala delo in bila odgovorna zanj je predsednik in tajnik, ponekod pa celo samo administrator. Na prvih zasedanjih se je to vprašanje ostro oblikovalo.

V čem je vzrok, da ni bilo možno v nekaterih krajevnih odborih postaviti na odločilna mesta najboljših ljudi? Po-

vnesti način prepričevanja in pojasnjevanja. Na živ, privlačen in zanimiv način je treba neprestano razlagati dogodke in razvoj doma in po svetu. Ne-prestano je treba spremljati nove pojave v našem življenju in z njimi seznanjati množice.

Ljudstvo, ki gradi boljše bodočnost, bo še z večjo zavestjo premagovalo težave, ki se nam stavlja na pot pri našem velikem delu, če mu bomo temeljito pojasnjevali vse, kar smo si priborili, kako se borimo za našo vsestransko esamosvojitvev in zakaj danes ustvarjamo pogoje jutrišnjega lepšega, boljšega življenja. Zato je prva naloga partijskih in frontnih organizacij v okraju, da poleg organizacijske utrditve vaških in krajevnih odborov OF ter vzgoje aktivistov organizirajo in skrbijo za neprestano živahno politično delo.

Osnova tega dela pa mora biti v tem, da bomo s pojasnjevanjem in prepričevanjem vzgajali v množicah zavest o graditvi nove — socialistične družbe.

Frane Dragan,
predsednik Okrajnega odbora OF,
Novo mesto

Strnimo še tesneje naše vrste in se pripravimo na volitve! Utrdimo naše osnovne frontne organizacije, povečajmo naše vrste, nenehno gradimo socializem — srečno bodočnost naših narodov!

Vse za volitve — vsi na volitve!

bo dajal smernice, kako voditi borbo v gospodarstvu in ostati v neodvisnosti od drugih držav.

Jasno pa je, da časopis brez dopisnikov, brez živega stika z vasjo in delom na vasi, ne bo mogel postati naš glasnik in naš voditelj. Zato je potrebno, da vse množične organizacije dopisujejo vanj. Tudi posamezniki naj opišejo svoje kritične poglede na delo vaških organizacij in ustanov. Novi list bo prav zaradi tega vse drugače zajel probleme in bo podrobno analiziral mnoge reči, ki se tičejo dela posameznika ali organizacij.

Tak način pisanja bo vzbudil zanimanje za Dolenjski list in zato toplo priporočamo vsakemu članu OF, da si ga naroči.

Vzli so se v delo za skupnost, ki jim bo prej ali slej omogočila, da dosežejo boljše življenje. Naleteli smo na odbornike, ki se izgovarjajo na delo doma in na razmeroma malenkostne težave. Vsi ti pozabljajo, da so predstavniki ljudstva in da so odgovorni za dvig življenjske razmere vseh državljanov in ne le nekaj posameznikov. Mislim pri tem na tovariša Durjavo iz št. Jerneja. Vprašanje osebne odgovornosti do skupnih problemov se je posebno močno izražalo v krajevnem ljudskem odboru št. Jernej. Sposobnost ljudi naj ne služi le lastnim potrebam, ampak potrebam širšega kroga volilcev.

Slabsti bi morali vsi, da bomo novim ljudskim odborom olajšali delo. Višji organi oblasti bodo z raznimi tečaji in sestanki odbornikov pomagali do potrebnih razgledanosti v opravljanju funkcij. V proračunu je predvideno tudi kritje v obliki celotnega ali delnega nagrajevanja tistih odbornikov, ki se bodo hoteli resnično posvetiti delu in problemom svojega kraja. Vsi volivci in krajevne množične organizacije pa morajo končno razumeti, da je dvig ravni naših ljudskih odborov vprašanje skupnih naporov in osebne interesa vsakega volilca. Umikati se temu vprašanju pomeni zastajati pri mogočnem korakanju delovnega ljudstva k napredku. **K. I.**

40.000 prostovoljnih ur — v letu 1950

Mestni odbor OF Novo mesto je izdelal okvirni plan dela za letošnje leto. Zavedamo se, da bo treba izkoristiti vsa sredstva in mobilizirati vse sile, da bo tudi naše mesto prispevalo svoj delež k pospešeni graditvi socializma v novi Jugoslaviji. Dobro se zavedamo, da je potrebno prav v našem mestu podvojeno, žilavo delo na vseh področjih, da bomo lahko premagali vse težave.

Poleg obsežnih političnih nalog in važnih organizacijskih ukrepov je mestni odbor OF posvetil letos posebno skrb gospodarskim nalogam. Naše mesto je bilo med vojno sedemnajstkrat bombardirano. Posledice razdejanja so vidne še danes. Še nas kličejo na delo neodstranjene ruševine, zanemarjeni parki, igrišča, športni prostori, neurejene, izrabljene, zdaj prašne zdaj blatne ulice in še mnogo tega — tako da bo treba res zavihati rokave.

Priznati moramo — in to nam ni prav nič v čast — da smo v minulih letih marsikaj zamudili in da bi prav Fronta Novega mesta morala več narediti. Poleg organizacijskih slabosti v vodstvu naše organizacije je bila največkrat kriva vendarle samo naša — malomarnost, da smo o važnih vprašanjih sicer vsi veliko govorili, a premalo naredili. Leto 1950 naj bo dokaz, da smo se odločili za drugačno pot.

V planu gospodarskih nalog je posvečena skrb za izboljšanje življenjskih prilik delovnega človeka. Fronta bo, tesno povezana z vsemi množičnimi organizacijami, nudila čimveč pomoči mestnim ekonomijam in ostalim v okolici.

Letos bomo opravili 40.000 prostovoljnih delovnih ur. Kaj vse bomo delali? Odstranjevali bomo ruševine, uredili parke in sprehajališča, športno in otroško igrišče, pomagali bomo pri gradnji stanovanjske stavbe in pri gozdnih delih.

Na podlagi okvirnega plana mestnega odbora OF sestavljajo terenski odbori podrobnejše plane, plani ostalih množičnih organizacij pa bodo vskladeni z našimi.

Doslej so se spet najbolj izkazale žene Novega mesta. Opravile bodo 10.000 prostovoljnih delovnih ur: 3.000 na ekonomijah in 7.000 pri ostalih delih. Vsaka članica AFŽ bo opravila 50 prostovoljnih ur. **M.**

Pozimi se seka – poleti se žanje

Odveč bi bilo poudariti, kako važen je les v našem gospodarstvu bodisi kot gradivo doma, bodisi kot izvozni predmet za nabavo potrebnih deviz. V letu 1949. je bil prav les tisti, s katerim smo prebili gospodarsko blokado inform-birojevskih držav. K temu je prispevala svoj delež tudi Dolenjska, saj je bil letni plan v vseh treh okrajih dosežen in v nekaterih sortimentih tudi presežen. V nedržavnem sektorju je najbolj dosegel plan tako po sortimentih kot po količini okraj Trebnje, po kvaliteti pa je bil najboljši okraj Črnomelj. Tudi okraj Novo mesto je dosegel količinski plan.

Ena glavnih hib pri izvajanju plana v gospodarstvu je neenakomerno izvajanje v vseh treh fazah produkcije, to je v poseku, spravilu in oddaji lesa, in pa v slabi izdelavi (kvaliteti) posebno gozdnih sortimentov. Ti dve hibi moramo v letošnjem letu odločno odstraniti ali pa jih vsaj zmanjšati na najmanjšo mero.

Spravilo lesa nam je v lanskem letu delalo največje preglavice. Tudi mobilizacija konj za prevoz lesa v začetku ni veliko zalegla. K temu je pripomoglo še jesensko deževje, zaradi katerega so bila gozdna pota skoraj neprehodna. Tako je bilo ob koncu leta v gozdu pripravljeno precej lesa, ki dejansko še danes čaka spravila. Samo v novomeškem okraju je ostalo ob koncu leta v gozdu še nad 15 % posekane letne produkcije lesa. Nič boljše ni stanje v črnomeljskem okraju. Dočim je bil v novomeškem okraju v tem oziru glavni problem vprežna živina za dovoz do kamionskih cest, so bili v črnomeljskem okraju problem kamioni. Tudi kakovosti izdelave in puravilnemu poseku se je dosedaj posvečala premajhna pažnja. Za to so odgovorni lesni manipulanti kmetijskih zadrug, ki prevzemajo od posameznih posestnikov in tudi gozdnih delavcev izdelane sortimente. V glavnem jim gre le za količino, ne pa tudi za kakovost. Tako se dostikrat dogodi, da posestnik odda obvezno količino lesa le kašne slabše vrste, dočim proda boljše les na prostem trgu, kar velja predvsem za drva. Med zadruge, ki so v lanskem letu imele najslabši sortiment, spada kmetijska zadruga Bela cerkev v novomeškem okraju, v črnomeljskem Vinica, v trebanjskem pa so se skoraj vse kmetijske zadruge »teple« samo za količino, kakovost pa jim je bila postranska stvar.

Letošnji plan bo v splošnem nekoliko manjši od lanskega, zato pa bo treba zaostri borbo za pravočasno izvedbo v vseh fazah in za čimboljšo kvaliteto sortimentov. Dosedaj je bila praksa, da so za izvajanje plana poseka in oddaje lesa skrbeli predvsem lesni manipulanti kmetijskih zadrug, dočim se ljudski odbori zato niso veliko ali nič zanimali, kar velja zlasti za krajevne ljudske odbore. Zato se je plan izpolnjeval dobro le tam, kjer so bili zavedni lesni manipulanti; drugod, kjer takih manipulantov ni bilo, pa plan največkrat ni bil dosežen. Take primere imamo v novomeškem okraju v kmetijski zadrugi Št. Jernej, kjer imajo celo dva lesna manipulanta, ki pa v drugi polovici leta gotovo nista odkupila toliko lesa, kolikor sta prejela mesečne plače. Kmetijska zadruga Predgrač v črnomeljskem okraju je vse leto plačevala lesnemu manipulantu 3400 din mesečne plače, čeprav ni v celem letu odkupil niti 100 m³ lesa. Lesni manipulant kmetijske zadruge Št. Janž v trebanjskem okraju se za spravilo lesa sploh ni brigal in ima v gozdu izdelana drva in jamski les že dve leti. Nasprotno pa so dosegli lepe uspehe pri planu poseka in oddaje lesni manipulanti kmetijske

zadruge Dol. Toplice, Dvor, Straža, Birčna vas, Šmihel pri Novem mestu in Podgrad, v črnomaljskem okraju pa Dragatuš in Stari trg.

Ostalim problemom pri poseku in spravilu se bo letos pridružilo še občutno pomanjkanje delovne sile, posebno v nedržavnem sektorju, kajti vsa sposobna delovna sila se bo morala, v kolikor se še ni, vključiti v industrijo. Res so v glavnem pri obveznih oddajah lesa posestniki sami zavezani opraviti posek in spravilo, vendar v vseh primerih to ne bo mogoče in bo treba tudi nekaj najete delovne sile, zlasti za izdelavo pragov, drogov, tesanih tramov in drugih sortimentov, za katere je potrebna prvovrstna izdelava. Veliko bi si v tem oziru lahko pomagali sedaj v zimskih mesecih s pritegnitvijo prilicnostne de-

Kaj nam je povedal Rajer Jože

»Pri nas gledajo ljudje še s precejšnjim nezaupanjem na kmečke obdelovalne zadruge in se ne morejo sprijazniti z mislijo, da bi šli v zadrugo, ali pa se sploh ne mislijo vključiti v zadržno obdelovanje zemlje, ker jim roji po glavi nešteto predsodkov.

Veliko sem že prehodil sveta. Delal sem v Evropi, Ameriki in Avstraliji. S težkimi žulji sem si prislužil toliko, da sem kupil v domovini zemljo. Tudi jaz sem mislil v bivši Jugoslaviji, da pri nas ni izgleda za obstoj kmeta. Prepričan sem bil, da bo treba spraviti zemljo skupaj, jo oddati graščaku ali kakemu podobnemu izkoriščevalcu ljudstva, kmetu pa bo treba ponižno hlapčevati in čakati žalostnega pogina. Z narodno-osvobodilno borbo pa se je vse popolnoma predrugačilo. Naša ljudska oblast zelo skrbi za kmeta, mu pomaga in ga gospodarsko dviga in krepi.

Osnovno načelo političnega dela je — metoda prepričevanja, metoda pojasnjevanja, kakor je tovariš Tito večkrat omenil v svojih govorih. Za to se moramo tudi mi potruditi in znati na kar najbolj preprost način približati se ljudem, dobiti zaupanje pri njih ter jim s pravilno propagando pojasnjevati, kakšen je namen zadrug, zakaj se zadruge sploh ustanavljajo, ter da so zadruge v prvi vrsti v korist kmetu. Treba je povedati ljudem, da se v obdelovalnih zadržah lepo in pošteno živi in da ne bo nihče lačen, če bo šel v zadrugo. Jaz sam nisem imel nikoli takega strahu, čeprav sem si z znojem in trudom ter žuljavimi rokami pridobil lepo posestvo. Še danes rečem, ni mi žal, da sem šel v zadrugo, ker sem trdno prepričan, da je v zadrugi zajamčeno delo, zajamčeno življenje, skratka — zajamčeno mi je vse. Nočem kloniti pred težavami in pred naporji, temveč hočem vztrajati in skupno z ostalimi tovariši pomagati ustvarjati socializem.

Kdo zavira preskrbo delovnih ljudi

V zadnjem času smo v novomeškem okraju preskrbovali potrošnike s kmetijskimi pridelki, predvsem pa z mesom, skoraj v celoti iz lastnih okrajnih virov. Izjema je maščoba, pri kateri smo navezani v glavnem le na uvoz iz drugih okrajev. Preskrba pa bi bila lahko še boljše, če bi se vsi kmetovalci v celoti zavedali nalog petletnega plana. Vsakodnevno dviganje proizvodnje poljedeljskih strojev, tekstilnih izdelkov itd. je uspeh naših delavcev. Prav tako pa si mora prizadevati naš kmet, da bo dvignil svojo proizvodnjo, kar lahko doseže z boljšo obdelavo zemlje, z globokim oranjem, s skupno obdelavo večjih površin itd.

Vendar pa imamo še vedno kmete, ki

lovne sile, to je tiste kmečke delovne sile, ki v zimskih mesecih ni polno zaposlena, a je tudi iz raznih razlogov ni mogoče vključiti kot stalno delovno silo. Ker delavec, ki ni prijavljen pri upravi za delovno silo, ne dobi živilske makaznice, je dejansko na terenu veliko delovne sile, ki bi bila pripravljena do prvih spomladanskih del na polju delati pri domači kmetijski zadrugi. Kmetijska zaduga pa si belj glavo, kako bo izpolnila plan poseka lesa. Dobro so rešili vprašanje pomanjkanja delovne sile v krajevnem ljudskem odboru Drašiči v črnomaljskem okraju, kjer so kmete v vasi ustanovili frontno brigado za posek lesa in se zavezali, da bodo plan izvršili do konca marca tega leta.

Potrebno je, da se lotimo plana poseka in spravila lesa takoj v začetku leta z vso resnostjo. Bolje je, da plan držimo za glavo, kot da ga proti koncu leta lovimo za rep.

Rp.

Pri nas razmašajo ljudje najrazličnejša gesla. Na primer: »Kdor bo šel prvi v zadrugo, bo prvi padel. Kdor bo šel v zadrugo, bodo tolkli po njem; boste videli, kaj bo, če boste vstopili v zadrugo; čez eno leto boste prosjačili kruha okrog nas.« To so lažnive govornice, ki jih je treba pobijati. Tovariši, vzeti moramo stvar resno in posvetiti vse sile, da ljudi prepričamo. Truditi se moramo, da bomo delo opravili z najmanjšim trudom in z največjim uspehom, kar bo vse v prid nam in naši državi. Ne govorim kot študiran človek, temveč govorim v preprostih besedah, kar mi velevata srce in duša.

Kdor se hoče vključiti v naše vrste rade volje in tovariško, ga bomo sprejeli. Vzljubili ga bomo in skupno z njim premostili začetne težave, s katerimi se borimo na naši poti za povzdigo zadrug. Postaviti se moramo na lastne noge s pridnostjo in marljivostjo. Prepričan sem, da nam bo šla oblast pri takem delu na roko.

Moja želja je, da bi se tudi drugi okrajni ljudski odborniki zanimali za ustanavljanje zadrug in za čim večje vključevanje kmečkih ljudi v zadrugo. Prav bi bilo, da bi na prihodnjem zasedanju povedali: toliko in toliko zadrug je bilo ustanovljenih pri nas, za toliko in toliko se je dvignilo število in donosnost zadrug v našem okraju. Ob takih poročilih nam ne bo treba kloniti glav, da nismo nič storili od zadnje skupščine. Ne bomo samo čakali konca zasedanja skupščine s prijetnim občutkom v srcu, češ, tudi to skupščino smo vendarle opravili. Če smo v letih osvobodilne borbe imeli glavo na nitki in vendar nismo klonili, dasiravno je bilo hudo, tudi danes nočemo kloniti, temveč hočemo dokončati borbo za izgradnjo socializma in dovesti naše delovne množice v čim srečnejšo bodočnost.

ložilo z mastjo in drugimi živili, pozabili pa so na skupnost, ki skrbi tudi zanje. Prav ti ljudje pa kričijo na vse grlo, da bodo lačni in da jim ljudska oblast ničesar ne pusti, kar so pridejali.

Še bolj poučen je primer kmeta Augusta Poglajena iz Riglja, KLO Dol. Toplice. Na zvit in špekulantski način je pregovoril malo kmetic Antonijo Urbančič, da bi prepisala nanj 524 litrov preko plana oddanega mleka, ker ga on sam vse leto ni oddajal, ker ni potreboval denarja. Ta špekulacija mu ni uspela, ker so bile množične organizacije in ljudske oblasti budne.

Poglejmo obvezno rejo živine. V najmočnejših predelih, kot na primer v Gradišcu, Št. Jerneju, Prekopi, Škocjanu in še drugje, je precej velikih kmetov, ki bi lahko redili veliko živine. Po uredbi bi mnogi morali imeti po 8 do 12 glav goveje živine, kolikor so je redili tudi pred vojno brez vseh težav, danes pa redijo samo dve do štiri glave. Če takega kmeta vprašaš, ali bi prodal seno, tudi tega nima. Razumljivo je, da so to ljudje, ki načrtno zavirajo naš petletni plan in izgradnjo socializma.

Preskrba delovnega ljudstva je odvisna v nemajhni meri od vestnega poslovanja krajevnih ljudskih odborov. Tudi v nove krajevne odbore so se ponekod vrinili pri zadnjih volitvah ljudje, ki s svojim slabim in nevestnim delom zavirajo preskrbo delavcev. Ponekod zavlačujejo razdeljevanje odkupnih obveznosti na kmete, z nepravilnimi odločbami razburjajo ljudstvo, ali pa govorijo že vnaprej, da je vsak plan previsok itd.

Značilen primer je v krajevnem odboru Št. Jurje, ki je med gospodarsko najmočnejšimi v okraju. Ljudje v tem kraju se sprašujejo, zakaj letos ni odkupa koruze, predsednik in tajnik pa kljub temu, da sta plan odkupa koruze dobila že 7. decembra 1949, tega še nista razdelila z izgovorom, da »korusa ni...«.

Kdo torej zavira redno preskrbo delovnih ljudi? Nekateri kmetovalci in poedinci, ki so se vrinili v ljudsko oblast. Ljudem, ki jim ni pri srcu izgradnja socializma, je seveda vseeno, ali je delavec preskrbljen z mastjo, ali imajo otroci v mestih mleko itd. Vsem takim pa odgovarja naše ljudstvo: kdor skupnosti ničesar ne daje, naj od nje ničesar ne pričakuje! Pristavili bi le še to: — razen pravične kazni špekulanti res nimajo kaj pričakovati! P. F.

Urednikov kotichek

D. G., Dolenjske Toplice: Hvala za pozdrave in lepe želje! — Vaš članek smo razširili z ozirom na njegov pomen na vse dolenjske okraje. Pišite nam še iz vaše partizanske doline! Hvaležna snov bodo kratki spomini iz let NOB, tudi taki, ki ste jih zapisali po pripovedovanju borcev, aktivistov itd. Kaj pa obdelovalne zadruge pri vas?

A. G., Šmihel: Poslane pesni o Prešernu nismo mogli priobčiti; je predolga. Razumela pa si v celoti Prešernov pomen za slovenstvo. Oglasi se čimprej spet in piši o življenju frontne organizacije pri vas.

K. A., Kot pri Mirni: Svetujte novim tečajnikom, naj poizkusijo sami kaj napisati o delu ljudskih odborov. Poslano smo uporabili. Na sedanjem mestu lahko veliko storite za razširjenje našega dolenjskega časopisa!

M. Z., Črnomelj: Članek je dober, vendar ga ne moremo priobčiti, ker ni podpisano celo ime. Oglasi se še enkrat, toda s polnim podpisom.

Silva, Trebnje: O delu mladinskih organizacij v okraju poročaj večkrat! Kaj pa mladina v kmečkih obdelovalnih zadržah in medzadržno tekmovanje?

Vsem dopisnikom: Dopisi brez podpisov bodo romali brez izjeme v koš! Za nepodpisane velja tudi dopis, ki ima izmišljeno tuje ime. Ker bomo kritične dopise pošiljali na vpogled krajevnim odborom OF in krajevnim ljudskim odborom, nam olajšajte delo s tem, da potrdite pravilnost vašega dopisa z žigom odbora OF, KLO, sindikalne podružnice itd.

Zakaj ne, če lahko?

Narodova zavest se ne meri samo po njegovih silah, temveč tudi po njegovem kulturnem in prosvetnem delu. Kakor težka svinčena klada nas pritiska zaspanost pri kulturno prosvetnem uveljavljanju. Zakaj to? Ali na Dolenjskem ne znamo peti, ali na Dolenjskem nimamo smisla za igranje, ali na Dolenjskem ni folklorne, značilnih ljudskih in narodnih plesov in običajev? Kdorkoli bi to zanikal, bi se mu prav iz srca zasmeli. Dolenjec — pa ne pevec? Belokrajina — pa brez plesov in običajev? Prav vse imamo, le organizacija šepa, le smisel za strnitev pevcev, igralcev, pesalcev v močne, zavestne družine nam manjka.

Res je, da imamo precej dokazov o naših sposobnostih. Kočevsko in novomeško gledališče, novomeški orkester, šentjernejški ženski pevski zbor, folklorna skupina iz Adlešičev in Bojancev imajo veliko vrednost. Toda to je malenkost proti vsemu, kar bi se lahko ustvarilo in naredilo pri nas. Ali se vam zdi verjetno, da so šele pred nedavnim v Beli Krajini z velikansko težavo osnovali sindikalno umetniško društvo v Črnomlju in Metliki? Cel šmarješki in škocjanski predel nimata niti enega izobrazovalnega umetniškega društva in po osvoboditvi ni bilo v tem predelu niti ene prosvetne prireditve, razen prvih mitingov. Izgovor, da nimajo prostora, ne drži. Pojdite v št. Jernej in pogledajte, kaj so naredili iz skoraj neuporabnega odra s svojimj lastnimi močmi in iznajdljivostjo. Pogledajte kulturno umetniško društvo Trška gora pri Novem mestu, kako dela in prevzgaja delovno ljudstvo, dočim je Šentpetrski pevski zbor utihnil, ko je že dosegel dobre uspehe, na odru pa predejo pajki svoje mreže. Menda niso prosvetni delavci v št. Petru prepustili pajkom zbiranje igralcev?

Tak način dela nas prav gotovo ne bo dvignil iz mračnjaštva, niti ne iz zaostalosti. Treba se bo temeljito lotiti dela in dvigniti vse sile in sposobnosti iz spanja. Bodimo si v svesti, da je kulturnoprosvetno delo temelj izboljšanja gospodarskih prilik. Izobražen, prosvetljen in načitan človek bo veliko lažje doumel našo borbo za gospodarsko neodvisnost in gospodarski obstoj, kot pa zaostal človek, poln mračnjaštva. In še nekaj! Po težkem delu, ki ga človek opravi za dviganje življenjskih prilik, je potreben oddiha in zabave. Vse drugače gleda na prebite napore, če se razvedri in pozabava. Smeh je najboljša zdravilo.

In kaj zdaj? Ljudskoprosvetni delavci, zberite okrog sebe mlado in staro in zapojte! Zapojte pesmi delovnega človeka, pesem osvobodilne borbe, ki nam je prinesla svobodo ustvarjanja lepšega življenja! Prikazujte našemu kmetu njegovo grenko in borbo polno preteklost in svetlobo, življenja polno bodočnost. Dajte človeku knjigo, iz katere bo črpal izkušnje iz preteklosti in sile za borbo s narodo. Dvignite iz zaprašenosti narodno nošo, zaplešite stare ljudske plesne in oživite stare običaje. Še je čas, da pričnemo z delom, ki pa ne sme biti samo slučajnostno, ampak stalno in trdno.

Na spomlad bomo pomerili svoje moči in znanje. Tekmovanje pa ne bo samo izraz dela sodelavcev, ampak tudi uspeha pri ljudstvu. Kulturnoprosvetno izživljanje je danes nujna potreba delovnega človeka in ne več luksusa, kakor je to v kapitalističnem svetu, kjer sta kultura in umetnost samo za izbrance.

Drežče

meščani in razne ustanove ne zavedajo pomena akademij in proslav. Dvorana je bila le do polovice zasedena. Zalostno in zelo nekulturno je, da so nekatere vidne Novomeščanke odšle iz dvorane, ko so zvedele, da bo akademija in ne cirkus, zaradi česar so v dvorano prišle.

Ta dan ali pa že v nedeljo so bile po vseh sedežih krajevnih ljudskih odborov Prešernove proslave, ki so bile prav lepo izvedene. Omeniti je treba, da so bila vsa izložbena okna, in to ne samo v mestu, ampak tudi po vaseh, uporabljena za razstave napredne knjige ali Prešernovih poezij.

Prišli so Ricmanjci

V soboto, 4. februarja, so prišli v Novo mesto Ricmanjci v goste. Odkrito povedano, bili smo v skrbeh, kaj bi našim dragim gostom nudili. Oni so s tržaškega ozemlja, oni so od tam, kjer imperia-listi režejo kruh in delijo delo, oni so od tam, kjer je za svobodo padlo na tisoče ljudi, pa so veliki štirje šli preko žrtev in preko pravic delovnega ljudstva in potegnili meje po svoje. Oni so od tam, kjer so vidalijejci — komunisti po besedah in ne po duhu — razbili enotnost delovnega ljudstva.

Zvečer smo priredili družabni večer. V imenu vseh množičnih organizacij in sindikalnega kulturno umetniškega društva Dušan Jereb jih je pozdravil in jim želel prijetno bivanje tov. Jože Zamljen, v imenu okrajnega sindikalnega sveta pa jih je pozdravil Milan Zaletelj. V imenu Ricmanjcev je pozdravil tov. Čibej, ki je naglasil težave in borbe tržaških Slovencev. Razvil se je prav presrčen večer. Moški oktet je zapel nekaj pesmi, ricmanjski harmonikar pa je zaigral, da smo veselo zaplesali, čeprav so jim vidalijejci in imperia-listi govorili, da se v Titovi Jugoslaviji samo dela in trpi. Čudovita propaganda, ali ne?

Drugi dan smo si skupno ogledali tekstilno tovarno, ki je bila zgrajena po osvoboditvi. Niso si mogli misliti, da je mogoče v dveh letih zgraditi tako tovarno in že producirati blago. Občudovali so snago in red v tkalnicah. Začudili so se, da je v tovarni parketnj pod. Spoznali so, da se v naši socialistični domovini temeljito skrbi za delovne pogoje in zdravstvene prilike delovnega ljudstva. Pokazali smo jim tkalnico, kakršna je bila v kapitalistični Jugoslaviji.

Odhajajoč iz tovarne, me nekdo zaupno vpraša, koliko stražarjev straži tovarno. Pri njih 30 do 40. Začuden mu pojasnim, da pri nas nimamo stražarjev, razen nekaj članov industrijske milice, ker gradimo sami in zase, da je to naša skupna lastnina in jo čuvamo vsi. Naš odnos do industrije in oblasti je prijateljski in ne tak kot v kapitalizmu, kjer se vse gradi v osebno korist in za izkoriščanje delovnega ljudstva. V tem je velikanska razlika med našo demokracijo in kapitalističnimi režimi.

Ogledali smo si tudi razstavo del akademskega slikarja Vlada Lamuta, ki jo je priredil ob Prešernovem tednu. Nekateri poznajo Lamuta že s tržaške razstave. Čudili so se temu, da tak znan slikar razstavlja v majhnem mestu, kar v kapitalističnem svetu ni v navadi.

Med potjo so spoznali vse zanimivosti Novega mesta in počastili padle borbe in talce iz narodnoosvobodilne borbe pred ploščo talcev ter položili šopek rdečih nageljnov.

Popoldne so si ogledali v gledališču Cankarjevega »Kralja na Betajnovi«. S tem so padli vsi obziri in oziri. Ko se je zahvalil njihov skupinski vodja, je dejal: »Dema smo slišali mnogo o vas. Največ slabega. A mi smo se prepričali o nasprotnem. Vi gradite nov svet, svet

Pišite »Dolenjskemu listu« o vsem, karkoli se dogaja pri vas. — Pišite o svojih uspehih, tekmovanjih, o planih frontnih organizacij, pošiljajte nam novice iz vašega kraja, neizprosno razkrinkujte vse, ki zavirajo graditev socializma pri nas!

delovnega človeka. V tem svetu je za človeka delo, zaslužek, kultura in sproščenost. Nihče nas več ne odvrne od vas in od vaših stvaritev. Mi smo z vami!»

Ko smo jih spremljali na kolodvor, me je nekdo s strahom vprašal, ali bi Jugoslavija sprejela njegovo prošnjo za dodelitev dela. Zasmel sem se na ves glas. »Jasno in brez odlašanja!« Nekoliko mi je zameril smeh in dejal: »Veš, pri nas je zelo tvegano menjavanje službe, posebno če imaš družino in nedorasle otroke. Težko dobiš delo. Brezposeinost je velika!« Odgovoril sem mu, da dobi pri nas delo vsakdo, za otroke pa dobi doklade in še varno in skrbno vzgojo.

Ob slovesu smo še dejali: »Še bomo gradili za nas in za vas, še se bomo borili za nas in za vas in to toliko časa, dokler ne bomo dosegli resnice in pravice za vse, ki ustvarjajo življenjske pogoje za delovno ljudstvo. Pozdravite vse in pridite še!«

D.

Naročnikom in bralcem »Dolenjskega lista«

Prvo številko »Dolenjskega lista« pošiljamo poverjenikom za lokalni časopis pri VSEH KRAJEVNIH ODBORIH OF. Krajevni poverjeniki bodo razpečali časopis s pomočjo aktivistov svojega odbora OF, hkrati pa bodo zbrali po vaseh IMENA STALNIH NAROČNIKOV. Stalnim naročnikom v vseh treh okrajih bomo v bodoče časopis dostavljali po pošti.

Ker je naklada časopisa omejena, si zagotovite redno dostavljanje lista s tem, da se čimprej prijavite pri vašem krajevnem odboru OF ali pa z dopisnico neposredno na naslov uprave časopisa kot stalni naročnik. Letna naročnina znaša 100.— DINARJEV. — Dokler ne prejmemo tiskanih položnic, nam lahko pošljete letoletno ali polletno naročnino z navadno položnico, ki jo dobite na vsaki pošti. Pazite na točen naslov in številko našega tekočega računa: »DOLENJSKI LIST« — uprava Novo mesto; številka računa: 66-1-90-603-1.

KRAJEVNI ODBORI OF OKRAJA CRNOMELJ IN TREBNJE: pošljite spiske s točnimi naslovi in navedbo pošte vseh vaših stalnih naročnikov na vaš okrajni odbor OF.

KRAJEVNI ODBORI OF OKRAJA NOVO MESTO: pošljite takoj okrajnemu odboru OF imena in naslove stalnih naročnikov vašega področja. Pošljite tudi denar in obračun za prvo številko!

VSEM NAROČNIKOM IN BRALCEM: naročila, spiske, reklamacije in ostalo pošto pošiljajte na naslov: Uprava »Dolenjskega lista«, Novo mesto, Okrajni odbor OF.

UPRAVA CASOPISA.

Obvestila OBCNI ZBOR

Muzejskega društva za Dolenjsko bo dne 20. februarja 1950 ob 20 v dvorani Sindikalnega doma v Novem mestu. Pred občnim zborom bo predaval tov. Komelj Drago o umetnostnih spomenikih Dolenjske. Skioptične slike. Vsi, ki se zanimajo za zgodovino Dolenjske, udeležite se občnega zbora.

KINO NOVO MESTO

Od 16. do 19. februarja: avstrijski film: **Sreča mora molčati.** — Makedonski žurnal.

GLEDALISCE NOVO MESTO

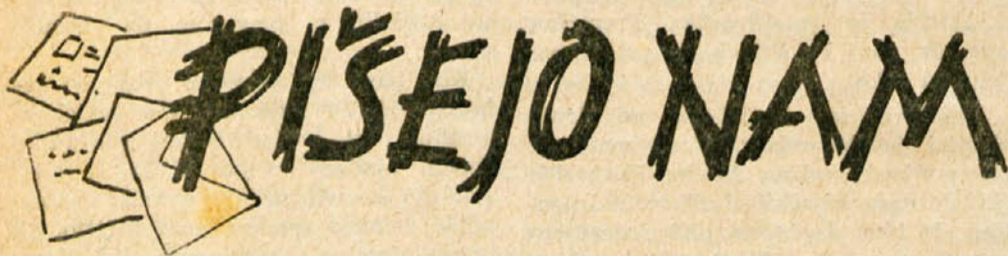
18. februarja: premjera: Gogolj: **Zenitev.** — Režija: Kobe Mira.
21. febr.: Gogolj: **Zenitev.** Prva ponovitev.
22. febr.: Gogolj: **Zenitev.** Druga ponovitev.

RAZSTAVA

Razstava slikarskih del akademskega slikarja Vlada Lamuta je podaljšana do dne 28. februarja 1950. — Okoliške vasi, obiščite razstavo! Sole iz črnomeljskega in trebanjskega okraja, ogledajte si razstavo!

POVERJENIKOM IN KRAJEVNIM ODBOROM OF!

Pošljite takoj svojim okrajnim odborom OF spiske stalnih naročnikov in denar za prvo številko! Uprava lista

Počastili smo spomin Franceta Prešerna

V počastitev spomina velikega pesnika Franceta Prešerna je bil v Novem mestu niz prireditev.

V nedeljo, dne 5. februarja, je bila odprta razstava del akademskega slikarja Vlada Lamuta v oficirskem domu. — Svečanemu odprtju so prisostvovali predstavniki vseh kulturnih in prosvetnih ustanov ter vseh množičnih organizacij. Lado Lamuta je razstavil 18 olj, 10 gvašov in 38 grafik. Večina del so krajine iz okolice Novega mesta in stvaritev njegovega ljudstva. S to razstavo je Novo mesto zopet stopilo v krog visoko kulturnih mest v Sloveniji. Slikarju Lamutu se moramo zahvaliti, da je svojo umetnost neposredno približal delovnemu človeku. Zanimanje za razstavo je veliko, kjer jo je v štirih dneh obiskalo preko 3000 ljudi, med njimi veliko s podeželja.

Popoldne je bila predstava Cankarjevega »Kralja na Betajnovi«, ki jo je priredilo novomeško gledališče za okoliške vasi. Zelo hvalevredno je, da se prirejajo take predstave za okoličane. Predstava je bila visoko kvalitetna, da so gledalci prav dobro spoznali in občutili kapitalistični sistem in vso ostudnost političnega mešetarenja meščanskih strank preteklosti.

V torek 7. februarja je bil koncert orkestra sindikalnega kulturno-umetniškega društva »Dušan Jereb«. Priznati moramo, da je bil ta koncert velik glasbeni dogodek za Novo mesto. Orkester je vigran, strnjen in precizen. Na koncertu je gostovala tudi Marjanca Kalan, pevka odlične kvalitete. Osrednja točka koncerta je bil Mozartov klavirski koncert št. 6 s spremljevanjem orkestra. Klavirski part je igral tovariš Stane Fink, ravnatelj Glasbene šole. Podal ga je čustveno s precizno tehniko. Takih koncertov hočemo še in še. Priporočati bi bilo, da se občinstvu skladbe pred izvajanjem obrazlože zaradi boljšega razumevanja in glasbenega vzgajanja. — Naloga tega orkestra bi bila tudi prenašanje glasbene umetnosti na vas in dokazati kmečkemu človeku, da obstoji tudi drugačna glasba kot cerkvena. S tem bo orkester ogromno prispeval h kulturnosti vaščanov.

V sredo 8. februarja je bila svečana akademija. Slavnostni govor je imel član Izvršnega odbora ljudske prosvete Slovenije Jože Zamljen, v katerem je orisal Prešerna in njegovo delo. Nato so sledile recitacije Prešernovih pesmi, ki so jih podali člani gledališča, in pevške točke zbora učiteljskega. Proslava je pokazala, da so tudi svečane akademije lahko kvalitetne. Žal, da se Novo-